

International Journal of Social Sciences

ISSN:2587-2591

DOI Number:<http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.17.5>

Volume 8/1

2024 p. 99-119

ÇEVİRİM İÇİ YABANCI DİL DERSLERİNDE PEDAGOJİK YAKLAŞIMLARIN KULLANILABİLİRLİĞİ: AKTİF, İŞBİRLİKÇİ VE PROJE TABANLI ÖĞRENME YÖNTEMLERİ İLE ÇOKLU ZEKÂ KURAMI VE BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME

DIE ANWENDBARKEIT PÄDAGOGISCHER ANSÄTZE IN ONLINE-FREMDSPRACHKURSEN: AKTIVES, KOLLABORATIVES UND PROJEKTBASIERTES LERNEN SOWIE DIE THEORIEN DER MULTIPLER INTELLIGENZEN UND DES HIRNBASIERTEN LERNENS

THE APPLICABILITY OF PEDAGOGICAL APPROACHES IN ONLINE FOREIGN LANGUAGE CLASSES: ACTIVE, COLLABORATIVE AND PROJECT-BASED LEARNING METHODS ALONG WITH MULTIPLE INTELLIGENCE THEORY AND BRAIN-BASED LEARNING

Hatice KÖKOĞLU*

ÖZ

Bu makale, çevrim içi yabancı dil derslerinde Aktif Öğrenme Modeli, İşbirlikçi Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi, Çoklu Zekâ Kuramı ve Beyin Temelli Öğrenme gibi pedagojik yaklaşımların kullanılabilirliğini incelemektedir. Öncelikle, bu yöntemlerin çevrim içi ortamlarda nasıl uygulanabileceği ve öğrencilerin dil becerilerini nasıl geliştirebileceği tartışılmaktadır. Ardından, her bir yöntemin çevrim içi yabancı dil derslerindeki etkileri ve avantajları ele alınmaktadır.

Aktif Öğrenme Modeli, öğrencilerin ders içinde aktif olarak katılımını teşvik ederken, İşbirlikçi Öğrenme, öğrencilerin birbirleriyle etkileşim içinde olmasını ve bilgi paylaşımını teşvik eder. Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi ise öğrencilere gerçek hayattan örneklerle çalışma fırsatı sunar ve öğrenmeyi daha anlamlı hale getirir. Çoklu Zekâ Kuramı, öğrencilerin farklı zekâ alanlarını kullanarak öğrenmelerine olanak tanırken, Beyin Temelli Öğrenme ise beyin araştırmalarına dayanarak öğrenme süreçlerini optimize etmeye odaklanır.

Makalede sunulan bulgular, bu pedagojik yaklaşımların çevrim içi yabancı dil derslerinde etkili bir şekilde kullanılabileceğini ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Bu yöntemlerin kullanılabilirliği, öğrencilerin motivasyonunu artırabilir, öğrenme sürecini daha etkili hale getirebilir ve çevrim içi ortamlarda öğrenme deneyimini zenginleştirebilir.

* Araştırmacı, E-mail: hatice.kokoglu@gmail.com, ORCID: 0009-0002-3187-0626, Bursa, Türkiye.

Bu nedenle, dil öğretmenlerinin bu pedagojik yaklaşımları çevrim içi yabancı dil derslerinde kullanmaları önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Aktif Öğrenme Modeli, İşbirlikçi Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi, Çoklu Zekâ Kuramı, Beyin Temelli Öğrenme, Online Eğitim.*

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Artikel wird die Anwendbarkeit pädagogischer Ansätze wie des Aktiven Lernmodells, des Kollaborativen Lernens, der Projektbasierten Lernmethode, der Theorie der Multiplen Intelligenzen und des Hirnbasierten Lernens in Online-Fremdsprachenkursen untersucht. Zunächst wird diskutiert, wie diese Methoden in Online-Umgebungen umgesetzt werden können und wie sie dazu beitragen können, die Sprachkenntnisse der Schüler zu verbessern. Anschließend werden die Auswirkungen und Vorteile jeder Methode in Online-Fremdsprachenkursen erörtert.

Das Aktive Lernmodell ermutigt die Schüler, aktiv am Unterricht teilzunehmen, während das Kollaborative Lernen die Interaktion der Schüler untereinander und den Austausch von Wissen fördert. Die Projektbasierte Lernmethode bietet den Schülern die Möglichkeit, mit realen Beispielen zu arbeiten und das Lernen sinnvoller zu gestalten. Die Theorie der Multiplen Intelligenzen ermöglicht, dass die Schüler verschiedene Intelligenzbereiche nutzen, während das Hirnbasierte Lernen sich auf die Optimierung des Lernprozesses basierend auf Hirnforschung konzentriert.

Die in dem Artikel präsentierten Ergebnisse zeigen, dass diese pädagogischen Ansätze in Online-Fremdsprachenkursen effektiv eingesetzt werden können und dazu beitragen können, die Sprachkenntnisse der Schüler zu verbessern. Die Anwendbarkeit dieser Methoden kann die Motivation der Schüler steigern, den Lernprozess effektiver gestalten und die Lernerfahrung in Online-Umgebungen bereichern. Daher ist es wichtig, dass Deutschlehrer diese pädagogischen Ansätze in Online-Fremdsprachenkursen verwenden.

Schlüsselwörter: *Aktives Lernmodell, Kollaboratives Lernen, Projektbasierte Lernmethode, Theorie der Multiplen Intelligenzen, Hirnbasiertes Lernen, Online-Unterricht.*

ABSTRACT

This article examines the applicability of pedagogical approaches such as Active Learning Model, Collaborative Learning, Project-Based Learning Method, Multiple Intelligence Theory, and Brain-Based Learning in online foreign language classes. Firstly, it discusses how these methods can be implemented in online environments and how they can improve students' language skills. Then, it addresses the effects and advantages of each method in online foreign language classes.

The Active Learning Model encourages students' active participation in class, while Collaborative Learning promotes interaction among students and encourages knowledge sharing. The Project-Based Learning Method provides students with opportunities to work with real-life examples and make learning more meaningful.

Multiple Intelligence Theory allows students to utilize different intelligence areas, while Brain-Based Learning focuses on optimizing learning processes based on brain research.

The findings presented in the article demonstrate that these pedagogical approaches can be effectively used in online foreign language classes and contribute to improving students' language skills. The availability of these methods can increase students' motivation, make the learning process more effective, and enrich the online learning experience. Therefore, it is important for language teachers to use these pedagogical approaches in online foreign language classes.

Keywords: *Active Learning Model, Collaborative Learning, Project-Based Learning Method, Multiple Intelligence Theory, Brain-Based Learning, Online Education, Learning Theories.*

Aktif Öğrenme Modeli

Aktif Öğrenme ya da Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ) öğrencilerin doğrudan katılımını ve pratik öğrenmeyi teşvik eden bir öğretim yöntemidir. Öğrenciler, ders sırasında öğrenilen konuyla fiziksel ve bilişsel olarak etkileşimde bulunmaya teşvik edilir (Soumia, 2023, s. 157).

Öğrencilerin bir yabancı dili etkili bir biçimde öğrenebilmeleri için öğretmenler mümkün olduğunca konuşma ve hareket etme paylarını azaltırlar, bu da öğrenenlere daha fazla konuşma ve aktif olarak derslere katılma fırsatı tanır (Kroker, 2019).

Akıl yürütme ve uygulama öğrenmenin en üst seviyesinde yer alırken, akılda tutma (belleme, ezberleme) öğrenmenin en alt seviyesinde yer alır. Öğrenmenin davranışsal tanımına göre tam anlamıyla öğrenme, bireyin öğrendiği bilgi ve becerileri uygulamaya koyabilmesi ile gerçekleşmektedir. Öğrencilerin aktif katılımı öğrenmeyi mümkün kılar. Bireyin öğrenmesini sağlayan tek kişi öğretmendir. Öğretmenler tavsiyelerde bulunur, programlar oluşturur ve yardım eder, ancak öğrenme kişinin kendi başına gerçekleştirebileceği zihinsel bir değişimdir (Ünal, 1999, s. 374).

Bilgi kaybına neden olan unutmayı en aza indirmek, öğrenci başarısını artırmada en önemli etkidir. Ezbere eğitim, unutmayı önleyemez (Can, & Semerci, 2010, s. 50). Öğrencinin öğretmen merkezli bir ortamda ezber yöntemi ile öğrendiği bilgi özellikle de yabancı dil öğrenen öğrenciler için tam anlamıyla öğrenilmiş bilgi değildir. Yabancı dilin günlük hayatta kullanılabilmesi, pratiğe aktarılabilmesi önemli olduğu için hedef dilin öğrenci merkezli, aktif öğrenme ortamının oluşturulduğu, bol pratik yapılabilen sınıf ortamında öğrenilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde öğrenci ezberlenmiş fakat pratiğe dökülemeyen bilgiler ile okuma ve yazma becerilerinde başarılı olabilese de dinleme ve konuşma becerilerinde zayıf kalır. Oysaki yabancı dil öğretiminde 4 temel becerinin de geliştirilmesi ve bilgilerin günlük hayata aktarılabilmesi oldukça önemlidir. Öğrenmenin en üst seviyelerinde yer alan uygulama ve akıl yürütmenin öğrencilere sağlanabilmesi bu anlamda çok önemlidir. Öğrenci öğrendiği bir kelimenin günlük

hayatta nasıl kullanılacağı ile alakalı akıl yürütüp, gerekli durumlarda dili sadeleştirmeyi öğrenmelidir.

Yapılan araştırmalara göre, unutmaya sebebiyet veren dört neden vardır:

1. Bilginin kullanılmaması.
2. Örgütlenmiş bilgilerin tam olarak yerleştirilmemesi, Piaget'e göre dengeyi tam olarak sağlanamaması ile açıklanmaktadır.
3. İlgi duyulmayan konular unutulur.
4. Yeni deneyimler geçmiş unutturur. (Bacanlı, 2001)

Yukarıda unutmaya sebebiyet veren 4 nedenin yabancı dil öğretiminde incelemesi:

1- Bilginin kullanılmaması

Geleneksel olan, öğretmen odaklı ve ezbere dayalı yabancı dil öğretme sisteminde pratiğe dökülmeyen her bilgi zamanla kaybolur. Bundan dolayı öğretmenler aktif öğrenme metodunu kullanarak öğrencinin yeterince pratik yaparak bilgiyi kalıcı hale getirmesini sağlamalıdır.

2- Örgütlenmiş bilgilerin tam olarak yerleştirilmemesi

Bilişsel psikologlar, kavramların uzun süreli bellekte birbirleriyle bağlantılı bir dizi bağlantı oluşturduğunu düşünüyor. Gray'e (1999) göre, bir ağdan bir kavramı düşünmek, o kavramla güçlü bir bağlantısı olan başka bir kavramı harekete geçirecektir. Böylece kavram hatırlanacaktır. Zihnimize bilgi, piramit gibi hiyerarşik olarak örgütlenmiştir. Hiyerarşik örgütlenme ile ilgili bir deneyde, deneklere bir ağaç gibi hiyerarşik bir düzen içinde bir liste verildi. Diğer bir grup denge için ise aynı sözcük listesi rastgele verildi. Hiyerarşik olarak örgütlenen sözcüklerin %65'i hatırlanırken, rastgele verilen sözcüklerin sadece %19'u hatırlanmıştır. Uzun süreli bellekten geri getirme büyük olasılıkla bir arama sürecini gerektirir ve hiyerarşik organizasyon bu arama sürecini kolaylaştırır (Atkinson & Hilgard, 1995). Bu hiyerarşik organizasyon ise yabancı dil derslerinde öğrencinin aktif öğrenme ortamında sorgulayarak, akıl yürüterek edindiği bilgiyi günlük hayatta hangi alanda kullanabileceğini sağlamak ile gerçekleşir. Örneğin yabancı dil dersinde öğrenciler partnerler eşliğinde bir alışveriş ürünün şikâyeti, randevulaşma vb. gibi diyaloglar yaparsa, bu diyaloglarda kullandıkları kelimeleri ve kalıpları beyinlerinde kategorize edebilirler ve daha sonra hatırlamaları daha kolay olur.

3 -İlgi duyulmayan konuların unutulması

Öğrencilerin ilgisini çekmek için sadece hedef dili vermek yeterli değildir, öğretmen aynı zamanda dilin konuşulduğu ülkenin tarihi ve kültürü hakkında da bilgi sahibi olarak bu bilgileri merak uyandıracak şekilde öğrencilere aktarmalıdır. Özellikle o ülkede yaşamak için bu dili öğrenen öğrencilerde merak uyandırarak kültürü aktarmak öğrencileri hedef

dile daha çok yaklaştıracaktır. Bu süreçte sadece öğretmenin kültürü ve ülke bilgisini aktarması yerine; öğrencilere görevler vererek her dersin başında küçük ya da büyük fark etmeksizin o ülke ile alakalı bilgiler edinip arkadaşları ile paylaşması istenebilir. Bu sayede öğrenciler araştırıp, keşfederek öğrenme sürecinde aktif rol oynayacaklardır. Dil öğretiminde öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler arasında sıkıcı ve merak uyandırmayan gramer dersleri de bulunmaktadır (Bayram, & Korkmaz, 2016, s.82). Aktif öğrenme yöntemi ile en sıkıcı dilbilgisi konularını bile oyunlar, etkinlikler, görseller, renkler ve şarkılar aracılığı ile ilgi çekici hale getirmek önemlidir.

4- Yeni deneyimlerin geçmişini unutturması

Yabancı dil öğretiminde, özellikle de ileri seviyelerde sürekli yeni konular ve kelimeler eklendiği için eski konuların ve kelimelerin unutulması çok mümkündür. Bunun önüne geçmek için öğretmenin her zaman derse hazırlıklı girerek bir önceki konuların ya da kelimelerin tekrarını yeni konular içinde vermesi gerekmektedir. Öğrencinin bilgilerini sürekli tazelemek bu noktada büyük önem arz eder. Bunun yanı sıra bazen de belli bir seviyeden sonra öğrenciler özellikle de yeni ya da eş anlamlı kelimeler kullanmaya direnç gösterirler çünkü öğrendiklerinin yeterli olduğunu düşünürler ya da uzun zamandır kullandıkları bir kelimenin yerine yenisini koymakta zorlanırlar. Bu tarz durumlar için sık sık eş anlamlı kelimeler ile alakalı öğrencinin de keşif yapmasına müsaade edecek etkinlikler yapılmalıdır. Öğrenciye hangi kelimenin, hangi yapının hangi seviyeye ait olduğu ne kadarının günlük hayatta kullanılabileceği ne kadarının sınava ya da iş hayatına yönelik olduğu net bir şekilde belirtilerek öğrencinin kafasındaki soru işaretleri giderilmelidir.

Aktif Öğrenme Modeli Çevrim İçi Yabancı Dil Eğitimlerinde Kullanılabilirliği

Aktif öğrenme yöntemi çevrimiçi derslerde de kullanılabilen bir yöntemdir. Zoom uygulamasının ara odalar özelliği sayesinde öğrenciler partnerleri ile ara odalarda diyaloglar oluşturabilirler, bir okuma metnini birlikte analiz edebilirler, birlikte bir konuya hazırlık yapabilirler. Öğrencilerin hazırlık yaptığı esnada öğretmen her ara odaya tek tek giderek öğrenciler ile bireysel olarak ilgilenme fırsatı bulur. Özellikle kalabalık olan çevrimiçi sınıflar için ara odalarda konuşma etkinliği yaptırmak öğrenciler için bir avantajdır. Aktif öğrenme yönteminin kullanılabileceği başka bir çevrimiçi alan ise Quiziz uygulamasıdır. Quiziz uygulaması üzerinden öğrenciler çevrim içi bir platformdaki öğretmen tarafından oluşturulan sınıfa giriş yaparlar. Bu uygulama üzerinden öğretmen öğrencilere geleneksel test ödevleri verebileceği gibi öğrenciyi aktif ve ön planda tutan sesli ya da görüntülü yanıt verme özelliklerinin kullanılabileceği ödevlendirmeler de yapılabilir. Ders esnasında Kahoot, Bamboozle, Wordwall gibi hem görsellik içeren hem de öğrencinin bilgileri pratiğe dökmesini sağlayan çevrim içi platformlar kullanılabilir.

Kahoot ve Bamboozle Uygulamalarının Çevrim İçi Derste Kullanımı

Kahoot ve Bamboozle uygulamaları üzerinden takımlar halinde hedef konu ile alakalı oyunlar oynatılabilir. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre gruplara ayrılır. Gruplara ayrılan

öğrenciler Zoom uygulamasının ara odalar özelliği kullanılarak ara odalara gönderilir. Öğretmen tarafından ara odalarda ekran paylaşımı yapılır. Öğrencilerin kendi takımlarında fikir alışverişi yaparak ortak bilgi arayışı esnasında öğretmen müdahale etmez, her takımdaki öğrenciler ortak olarak ilgili konu ile alakalı yanıtlarını verirler ve takımlar arasındaki skor tablosu her sorudan sonra bütün takımlar tarafından görülür. Bütün sorular yanıtlandıktan sonra öğrenciler ana oturuma geçerler. Eğer 1 ya da 2 takımın yanlış yanıt verdiği soruya diğer takım ya da takımlar doğru yanıt verdiyse öğretmen doğru yanıtın diğer öğrenciler tarafından açıklanmasını isteyebilir. Eğer herkes tarafından yanlış yanıt verilen sorular var ise bu sefer öğretmen liderliğinde yanlış yapılan sorular analiz edilerek açıklama yapılabilir.

Wordwall Uygulamasının Çevrim İçi Derste Kullanımı

Wordwall uygulaması gerek dil bilgisi gerekse kelime ve konuşma becerileri için oldukça kullanışlı bir platformdur. Wordwall uygulaması aracılığı ile öğrenilmiş yeni bir konu hakkında çark çevirerek öğrencilere ihtiyacı olan birkaç bilgi öğretmen tarafından verilir ve öğrencinin edindiği bilgiyi sözlü cümleler kurarak teorik bilgiyi pratiğe dökmesi sağlanır. Yabancı dil gramer derslerinde cümle sıralaması da önemli olduğu için Wordwall uygulaması üzerinden cümle sıralaması yapılan "kelime çorbası" şablonu ile gramer konuları pekiştirilebilir. Örneğin Almanca derslerindeki Modal fiillerin, ayrılabilen fiillerin, evet/hayır sorularının, emir cümlelerinin yapısında fiilin yeri çok önemli olduğu için bu tarz etkinlikler yapılabilir. Kelime bilgisini geliştirmek için de "eksik kelime, kelime avı, adam asmaca gibi şablonlar kullanılabilir. Örneğin başlangıç seviyesinde harfler öğretilirken adam asmaca şablonu kullanılabilir.

Quizlet Uygulamasının Çevrim İçi Derste Kullanımı

Kelime çalışmaları için önemli olan çevrimiçi bir diğer alan ise Quizlet uygulamasıdır. Bu uygulama üzerinden öğrenciler flash kartlar yardımıyla yeni kelimeleri tekrar ederek kelimeler ile alakalı ezbere dayalı öğrenme yöntemini kullanabilirler fakat buradaki ezber sistemini aktif öğrenme yöntemi ile uyarlayabilmek önemlidir. Bunun için Quizlet uygulaması ile Quizlet uygulamasını birleştirerek öğrencilere sesli yanıt vermeleri gereken ödevler verebilir. Örneğin bir kelimeyi yazarak o kelime ile sözlü olarak bir cümle kurması istenir. Ertesi gün dersin başında da öğrenciler yeni öğrenilen kelimelerden biri ile bir arkadaşına soru sorarak yanıt alır. Bu sayede kelimeler hem sistematik bir şekilde iş birliği ile yeterince tekrarlanmış olur hem de unutulmalarına mahal vermeden pratiğe dökülmüş olur.

İşbirlikçi Öğrenme

İşbirlikçi öğrenme, öğrencilerin küçük gruplarda ortak öğrenme hedeflerine ulaşmak için birlikte çalıştığı sistemli bir öğretim yöntemidir. İş birliği, rekabetçi ve bireysel çabalarla karşılaştırıldığında, daha geniş bir sonuç yelpazesi üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Bu, yapılan birçok araştırmanın verileri tarafından gösterilmiştir (Johnson & Johnson, 1991; Slavin, 1995; Kagan, 1999). İşbirlikçi öğrenme, bir kavram olarak, öğrencilerin

dört ila altı kişilik küçük gruplarda çalıştıkları ve grup yeterliğinin farklı şekillerde ödüllendirildiği öğretim tekniklerini içerir (Slavin, 1988).

İşbirliğine dayalı öğrenmenin, farklı yöntemlerin çeşitli ortamlarda uygulandığı durumlarda bile öğrenciler arasında bireysel ve rekabetçi öğrenmeye kıyasla daha yüksek başarıya yol açtığı görülmüştür (Johnson ve Johnson, 1989; Johnson vd., 2000).

İşbirlikçi öğrenmede, öğretmen sınıfta neler olup bittiğini kontrol eder. Çok sayıda araştırmacı tarafından bu yaklaşımın avantajları vurgulandı. Araştırmacılar, küçük gruplarda çalışan öğrencilerin öğretilen konuları daha fazla öğrenme ve daha uzun süre hatırlama eğiliminde olduklarını keşfettiler. Aynı zamanda, öğrenciler öğretmenlerinden pasif olarak bilgi almadıkları için dersten daha memnun gibi görünmektedirler. Bu nedenle, öğretim, öğrenme sürecinde yer alan tüm taraflar arasında bir etkileşime dönüşmektedir (Beckman, 1990; Chickering & Gamson, 1991; Goodsell, vd. 1992).

İşbirlikçi Öğrenme Modeli Çevrimiçi Yabancı Dil Eğitimlerinde Kullanılabilirliği

Uzaktan eğitim, sanal ortamlarda iş birliğine dayalı öğrenmeyi içeren birçok yeni araç sağlamıştır. Araştırmacılar, bilgisayar destekli grup çalışmalarının etkileşim, eleştirel düşünme ve performansı artırdığını keşfettiler (Bliss ve Lawrence, 2009). Uzaktan eğitimde işbirlikçi öğrenme öğelerini dahil etmek faydalıdır. Örneğin, yapılandırılmış eş zamanlı ve eş zamansız grup tartışmaları, bireysel sorumluluk ve grup ilerlemesi hedefine ulaşmak için olumlu karşılıklı dayanışmayı teşvik eder. Ayrıca etkileşimli günlükler, sohbetler ve bloglar, etkileşimi ve sosyal becerileri geliştirmek için etkili yollardır (Cox ve Cox, 2008).

Çevrim içi yabancı dil öğretiminde Zoom uygulamasının ara odalar özelliği kullanılarak öğrencilere işbirlikçi öğrenme modeli ile çalışma fırsatı sunulabilir. Örneğin Kahoot, Bamboozle gibi uygulamalar üzerinden öğrenciler öğretmen tarafından 2 ya da 3 gruba ayrılarak ara odalara yollanır. Öğrenciler ara odalarda öğretmenin yaptığı ekran paylaşımını görerek hedef etkinlik üzerinde grup arkadaşları ile tartışarak fikir alışverişinde bulunurlar ve ortak bir cevap verirler. Her grubun verdiği cevap öğretmen ve diğer takımlardaki arkadaşları tarafından eş zamanlı olarak görülebilir. Bu tarz etkinlikler öğrencilerin takım çalışmaları yapmalarına, çevrimiçi ders alıyor olmalarına rağmen birbirlerini daha yakından tanımalarına olanak sağlar. Aynı zamanda ara odalar için oluşturulan grupların hem otomatik hem de manuel olarak oluşturulma seçeneklerinin bulunması da öğretmenin duruma göre öğrenciler arasındaki seviyeyi ayarlaması açısından bir avantajdır. Ara odalarda yapılabilecek bir diğer aktivite ise ana dil ile hedef dil arasında takım çalışması halinde çeviriler yaptırmaktır. Bu çeviri çalışmaları sayesinde öğrenciler kendi aralarında hem kelime çalışması yapabilirler hem eski notlarını kontrol ederler hem de birbirlerini ikna edebilmek adına takım arkadaşlarına konuyu anlatabilirler. Öğretmek öğrenme yöntemi sayesinde bilgiler daha kalıcı hale gelebilir.

Kelime çalışmaları için her ders sonunda bir öğrenci görevlendirilerek Quizlet sistemine o gün derste geçen kelimelerin aktarılması söylenir. Öğrenci tarafından sisteme aktarılan

kelimelerin diğer öğrenciler tarafından kontrol edilmesi söylenir. Hatalar var ise düzeltilmesi istenir. Öğrenciler iş birliği yaparak ortak çalışmaya başlarlar. Burada öğretmenin görevi ise öğrenilen bu bilgilerin pratiğe dökülebilmesini sağlamaktır.

Uzaktan eğitimde iş birliğine dayalı öğrenme modeli ders dışında da kullanılabilir. Örneğin quiz ya da sınav öncesinde öğrenciler arasında kitabın üniteleri paylaşarak gruplar halinde çalışmaları ve birbirlerine ünite de geçen bir dilbilgisi konusunu anlatarak çevrim içi platformda anlatılan dersin kayıt altına alınması istenebilir. Daha sonra her bir grubun ders kaydı diğer gruptaki öğrencilere yollanarak öğrenci tarafından anlatılan dersin yorumlanması istenebilir. Bu durumun bazı öğrenciler üzerinde eleştirilme korkusundan dolayı stres oluşturma ihtimali olsa da asıl amaç öğrencilerin hem birbirlerinin hatalarını kabul etmeleri hem de kendi eksiklerini kendi seviyelerindeki bireylerden duymalarını sağlayarak güven ortamı oluşturmaktır. Böyle bir aktivite yapılmadan önce sınıftaki öğrencilerin birbirleri ile kaynaştıklarına emin olmak gerekmektedir. Buradaki amacın eksikleri bulmaktan ziyade birbirlerini tamamlamak olduğu öğrencilere açık bir şekilde anlatılmalıdır.

Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi

Proje Tabanlı Öğrenme (PTÖ), öğrencilerin çeşitli alanlarda öğrendikleri kavramlara ve ilkelere dayalı olarak problem çözme, bireysel ya da grup olarak araştırma projelendirmesi ve bilimsel yöntem kullanarak bir ürün geliştirme çalışmaları yapmasıdır (Gözütok, 2004). Proje tabanlı öğrenme, öğrenenlere çözülmesi gereken sorunlar veya geliştirilmesi gereken ürünler sunarak öğrenmeyi bağlamsallaştıran bir öğretim yaklaşımıdır (Moss, & Van Duzer, 1998).

Proje tabanlı öğrenme anlayışına dayalı bir öğrenme sürecindeki temel eylem adımları

1. Hedef belirlemek
2. Ele alınacak sorunun veya yapılacak işi belirlemek ve tanımlamak
3. Sonuç raporunun özelliklerini ve nasıl sunulacağına karar vermek
4. Değerlendirme kriterleri ve yeterlik düzeylerini belirlemek
5. Takımlar kurmak
6. Alt soruları belirlemek ve bilgi toplama sürecini hazırlamak
7. Çalışma programını oluşturmak
8. Kontrol noktaları tanımlamak
9. Bilgi toplamak

10. Bilgileri organize etmek ve raporlamak

11. Projeyi tanıtmak. (Moursund, 1999)

Çevrim İçi Eğitimde Uygulanmış Bir Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi Örneği

Klaus-D Graf ve Kiyoshi Yokochi'nin çalışması, Alman-Japon okul eğitimi projeleri için gerçek zamanlı sesli-görsel uzaktan eğitim ortamının geliştirilme üzerine odaklanmaktadır. Proje, farklı bölgelerde kültürel özelliklerin anlaşılmasını, bilim ve yaratıcılığın artırılmasını amaçlamaktadır. Deneyler, ana dillerinde konuşan ilkökul çocukları ve İngilizce konuşan ortaokul öğrencileri arasında, Pisagor Teoremini keşfetme, kanıtlama ve uygulama konularında gerçekleştirilmiştir. Berlin ve Tokyo okulları arasında dört çiftin iş birliği yaptığı bir diğer proje ise çevre eğitimi, Japonca dil eğitimi, edebiyat (haiku) ve müzik eğitimi konularında devam etmektedir. Bu deneylerde öğrenciler, öğrenme yöntemlerinin gelecekte daha da önemli olacağı bir yöntem olan öğretimi üstlenmektedir. Öğrenciler, öğretmenleri tarafından başlatılan ve denetlenen, konuyla ilgili sorunları seçer, interneti araştırır ve 2 veya 3 kişilik gruplar halinde yabancı ülkedeki yaşlıları için öğretim klipleri hazırlarlar. Bu teknik, kişisel öğrenmede ilerlemeye ve öğrenme ortaklarının zorluklarında ve yeteneklerinde derin karşılıklı anlayışa yol açar.

Araştırmacılar, eğitimde disiplinler arası ve kültürler arası niyetlerin önemini vurgularlar, çünkü modern toplumlar giderek daha fazla sayıda yüksek düzeyde bilgi ve beceriye sahip bireylere dayanmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin karşılıklı anlayışa katkıda bulunmak için zengin bir kaynak olarak kullanılması gerektiğini savunurlar. Yokochi'nin araştırma grubu, Japonya ve Almanya'daki okul sınıfları arasında uzaktan eğitim deneyleri gerçekleştirdi ve bu faaliyetlerin matematik, fen ve sanat eğitimindeki faydalarını gösterdi. Deneyler, iki ortak okulun ve öğretmenlerinin, üniversitelerdeki didaktik araştırmacılarla birlikte, altı ila on iki haftayı kapsayan çeşitli faaliyetleri içeriyordu. Faaliyetler, araştırmacılar ve öğretmenler tarafından bir proje hazırlığıyla başladı, ardından öğretmenler aynı konuda eş zamanlı olarak çalıştı, çoğunlukla matematik, sosyal bilim veya sanattan alınan konuları içeriyordu. Öğrenciler, öğretmenleriyle iş birliği yaparak bulguları ve sonuçları hakkında yaşlıları için gösteriler hazırlamaya başladılar. Bu gösteriler, 6-12 haftalık toplam faaliyetin bir parçası olarak çeşitli video konferanslarda gerçekleştirildi. Malzeme, ayrıca e-posta, faks veya İnternet'teki ilgili ana sayfalara iletilmiştir. Deneyler sadece öğrencilerin öğrenmesini ve anlamasını etkilemekle kalmamış, aynı zamanda öğretmen eğitimi ve uzaktan eğitim deneylerinin hazırlık, yürütme ve değerlendirmesinde aktif olan öğretmenlere de fayda sağlamıştır. Onlar, güçlü olduğu eğitim teorileri üzerinde derinlemesine düşünmek ve diğerlerinin niyetlerinin anlaşıldığından emin olmak için geri bildirim sağlamak zorunda kaldılar. Anlayış, dil sorunlarından öteye geçti, ancak Almanca veya Japonca temelli faaliyetleri açıklamak için İngilizce kullanmak bir sorundu. Öğretmenler, projelerini meslektaşları, okul yöneticileri ve ebeveynlere açıklamak için ekstra çaba harcamak zorunda kaldılar. Almanya ve Japonya'da kullanılan ekipman, Mitsubishi Electric tarafından desteklenmiştir ve iki okul sınıfının taleplerini karşılamak için bir standart uzaktan konferans sistemini önemli ölçüde genişletmiştir. Sistemler, Alman sınıfında 42

inçlik bir monitör (yaklaşık 20 kişi) veya Japon sınıfında 80 inçlik bir ekranda LC projektör kullandı (yaklaşık 40 kişi). Sonuç olarak, çalışma, ekipman ve iletişim maliyetleri ile uzaktan öğrenme için yeni medya ile ilgili ekstra işin, bu medyanın öğretimi ve öğrenme süreçlerine entegrasyonunu engellememesi gerektiğine sonuç çıkarmaktadır. Öğretmenler, öğrencilerin niteliksiz keşiflerle fazla zaman kaybetmelerini engelleyerek bu öğrenme için danışman ve gözetmen olmalıdır (Graf, K. D., & Yokochi, K. 2001)

Klaus-D Graf ve Kiyoshi Yokochi'nin Proje Tabanlı Çalışması Çevrim İçi Yabancı Dil Eğitimlerinde Uygulanabilirliği

Klaus-D Graf ve Kiyoshi Yokochi'nin Proje Tabanlı Çalışması aynı yabancı dili öğrenen iki farklı ülkedeki akran öğrenci grupları ile uygulanabilir fakat yüksek maliyetli bir proje olduğu için sponsor olmadan bu projeyi sürdürmek zordur. Proje Türkiye'de farklı bölgelerde çevrim içi yabancı dil eğitimi alan akranlar arasında daha küçük çaplı şekilde uygulanabilir. Örneğin öğretmenler tarafından iki grup öğrenci oluşturulur ve öğretmenler hazırladıkları program üzerinden senkronize olarak bir temayı öğrencilerine aktarır. Sonrasında proje tabanlı öğrenme anlayışına dayalı bir öğrenme sürecindeki Moursund'un 11 temel eylem adımı öğrencilere anlatılır. Öğretmen takibi eşliğinde çevrim içi platformda bir araya gelen 2 ayrı öğrenci grubu hedef tema hakkında karşı grup için bir video hazırlar ve sunar. Bu yöntem ile öğrenci grupları akranlarına öğretmek öğrenirler ve iş birliği içinde çalışma fırsatı bulurlar.

Çoklu Zekâ Kuramı

Amerikalı psikolog Howard Gardner tarafından geliştirilen bu kuramda zekâ tek boyutlu değil; çok boyutludur (Sönmez, 2014, s.160). Howard Gardner'a göre zekâ; bireyin bir veya birden fazla kültürel ortamda değer bulan ürünler ortaya koyma veya problemler çözme kapasitesidir. Gardner bu zekâ boyutlarını 8 başlık altında toplamıştır.

1. **Sözel- Dilsel Zekâ:** Sözcükleri ve dili sözlü ve yazılı olarak iyi kullanma yeteneğidir (Aydın, 2014, s. 76). Şiir, makale, öykü, masal vb. yazma, sözcüklerin anlamlarını öğrenme ve onları düzgün kullanma, bulmaca hazırlama ve çözme, bir tartışmaya katılarak onu yönetme, sunum yapma, tablo okuma ve yorumlama gibi etkinlikleri kapsar (Sönmez, 2014, s. 160).
2. **Mantıksal- Matematiksel Zekâ:** Mantıksal düşünme, sayıları etkili kullanma, problemlere bilimsel çözümler bulma, kavramlar arasındaki ilişkileri veya örüntüleri ayırt etme, sınıflama, genelleme, matematiksel formülle ifade etme, hesaplama, hipotezleri inceleme ve benzetmeler yapma gibi davranışları içerir (Nilay, 1999, s. 166).
3. **Bedensel- Kinestetik Zekâ:** Düşüncelerini ve duygularını ifade etmek için vücudu kullanabilme ve sorunları çözme yeteneği (Çuhadar, 2017, s. 5).
4. **Müziksel- Ritmik Zekâ:** Beste yapmak, bir enstrümanı çalmak ve şarkı söylemek için gerekli olan yetenektir. Müzikle duygularını ifade etmek, ritim tutmak, tekerlemeler yapmak ve şarkı söylemek bu tür zekâ kapsamına girer (Sönmez, 2014, s. 161).

5. **Görsel- Uzamsal Zekâ:** Biçime, şekle, boşluğa, renge ve çizgiye duyarlılık. Boşluğu zihinde canlandırabilirler ve bu modeli kullanarak uygulamalar yapabilme yeteneği. Örnek olarak, görsel ve uzaysal fikirleri grafiklerle anlatabilme yeteneği gösterilebilir (Altan, 1999, s. 5).
6. **Doğacı Zekâ:** Gardner'a göre daha gelişmiş bir doğacı, doğal kaynaklara ve sağlıklı bir çevreye ilgi gösterir; flora ve faunayı tanır, bunların sonuçlarının ayrımını doğal dünyada yapabilir ve yeteneklerini üretken olarak kullanabilir.
7. **Kişilerarası- Sosyal Zekâ:** Bir grup içinde iş birliği yapma yeteneği, başkalarıyla sözel ya da sözsüz olarak iletişim kurma yeteneğini içerir. Bu zekâ alanı ayrıca insanların ilgi alanlarındaki farklılıkları gösterir (Ayaydın, 2009, s. 55).
8. **İşsel- Öze dönük Zekâ:** İnsanın duygularını, duygusal tepki derecesini, düşünme sürecini, kendini yansıtmaya yeteneğini ve öz benliğini kavrama yeteneğidir. Ayrıca kişinin önsezi gibi kendi iç dünyasının farkındalığını da içerir (Ayaydın, 2009, s. 55).

Çoklu Zekâ Kuramı Çevrim İçi Yabancı Dil Eğitimlerinde Kullanılabilirliği

Farklı türde zekâlar etrafında dil öğrenme görevleri geliştirilebilir. Örneğin, bir şarkının sözlerini yazma gibi bir etkinlik, dil ve müzik zekâlarının kullanımını içerir. Öğrencilerin duygularını ifade etmeleri gereken bir rol yapma oyununda, dil, işsel ve kişiler arası yeteneklere ihtiyaç duyulur. Diğerlerinin tahmin etmesi için bir film başlığını taklit etmeleri gereken bir görevde ise bedensel-kinestetik ve kişiler arası yetenekler devreye girer. Çoklu zekâ kuramı, öğretmenlere dil öğrenme pratiği sağlamak için çekici yollar planlamak için mükemmel bir araçtır. MIT öğretim perspektifi, yabancı/ikinci dilde dil öğrenmenin, yani öğrencilerin sözel-linguistik zekâlarını geliştirmenin, çeşitli zekâları çağırarak desteklenebileceğini öne sürer. Öğretmen, öğrencilere belirli zekâlara öğretim yapmak amacıyla değil, bilgiyi anlama fırsatı vermek ve diğer zekâlarının gelişimini teşvik etmek amacıyla görev seçenekleri sunar (Arnold, & Fonseca, 2004, s. 125-126).

Sözel- Dilsel Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Sözel- dilsel zekaya hitap eden oyunlar yabancı dil derslerinde kullanılabilir. "Kulaktan kulağa" oyunu, dil öğrenmek için yararlı olan oyunlardan biridir. Bu oyun çok fazla zaman almadan sınıfta oynanabilir. Bu oyun, her yaş grubuna hitap eder. Öğretmen, oyuna katılan öğrencilerden birinin kulağına yaş ve düzeyine göre bir cümle söyler ve ardından öğrencinin yanındaki öğrenciye söyleneni aktarır. Bu nedenle, cümle kulaktan kulağa yayılır. Cümle son kişi tarafından seslendirilir. Cümlenin yanlış aktarıldığı kişi belirlenir ve o kişi sona geçer (Aydın, 2014, s. 79).

Bu oyunun çevrim içi yabancı dil derslerinde oynatılması zordur ama uyarlanabilir. Örneğin sınıfta bir sıralama yapılarak tahtaya isimler yazılır. Öğretmen bir kelime söyleyerek oyunu başlatır. Sırasıyla tahtada ismi yazan öğrenciler söylenen kelimenin son harfi ile yeni bir kelime söylerler. Yanlış kelime söyleyen, zamanında kelimeyi söyleyemeyen ya da söylenmiş kelimeyi tekrarlayan öğrenci oyundan elenir.

Çevrim içi yabancı dil derslerinde oynatılacak başka bir oyun ise hikâye oluşturma oyunudur. Öğrencilere bir kutucuk içerisinde 5 kelime verilir. Bu kelimelerden 2 tanesi

hikâyenin karakterleri olabilir, geri kalanlar da fiil ve zaman olabilir. Öğrenci bu kelimeler ile hikayesini oluşturmaya başlar, öğrenci konuşurken diğer arkadaşları tarafından ona yeni kelimeler verilir ve öğretmen tarafından bu kelimeler kutucuğa eklenir. Hikâyede tutarsızlıklar olsa da olay komik bir hale bürünür. Diğer öğrenciler arkadaşlarına verecekleri kelimeyi düşünürken zihin jimnastiği yaparlar ve öğrendikleri kelimeleri hatırlarlar. Hikâyeyi kuran kişi ise hikayesine spontane eklemelerde bulunarak konuşmasını akıcı hale getirebilir. Duruma göre oyun biraz daha zorlaştırılarak diğer öğrenciler tarafından hikâye oluşturan kişiye bir dil bilgisi konusu da söylenebilir. Anlatıcı hikayesine o konuyu eklemeye çalışır. Bu vasıta ile hem dil bilgisi hem kelime hem de konuşma çalışması bir arada yapılmış olur.

Mantıksal- Matematiksel Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Yüksek mantıksal/matematik zekâ seviyesine sahip olan kişiler, sayıları etkili bir şekilde kullanma yeteneğine sahiptir ve mantıksal desenlere ve ilişkilere duyarlıdır (Armstrong, 2008). Almanca derslerinde bazı konular mantıksal matematiksel zekaya sahip, özellikle mühendis, doktor gibi öğrencilerin yoğunlukta bulunduğu sınıflarda formülleştirilerek verilebilir. Edatlar ile Artikellerin birleşmesi sonucunda oluşan değişimler ve kısaltmalar formülleştirilebilir. Örneğin;

von + der/das = von dem = vom

von + die (Sg.) = von der ≠ vor

Çevrim içi yabancı dil derslerinde sayılar öğretilirken bom oyunu oynatılabilir. Oyun oynatılırken öğrenci yaş grubuna göre biraz değiştirilerek ve zorlaştırılarak 3 ve katları ve içinde 3 rakamı olan sayılarda "bom" denilebilir. Sonrasında sayılar geriye doğru sayılabilir ve vaktinde sayıyı söylemeyen öğrenci elenir.

Bedensel- Kinestetik Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Rol yapma, drama, oyunlar, proje çalışmaları, gölge kuklalar ve dil sınıfında bedensel-kinestetik zekayla doğrudan ilgili birçok aktivite kullanılmaktadır (Arnold, & Fonseca, 2004, s. 128). Dil öğretiminde sözlü olmayan iletişim yönü de çok önemlidir. Örneğin, jestler, bir fikri, niyeti veya duyguyu iletmek için kullanılan vücut hareketleridir. Konuşma bağımsız jestler veya otonom jestler, konuşma yerine geçebilen veya etkileşimin akışını ve ritmini düzenlemeye, dikkati sürdürmeye veyahut vurgu ekleyerek ilgiyi sürdürmeye yardımcı olan sözlü olmayan eylemlerdir (Knapp & Hall, 1992). Jestler kültürle ilişkilidir ve dil sınıfında öğretilmelidir. Video kullanımı, anlama becerilerini geliştirir; yani, öğrenciler resimli olarak videoları kullanarak dersi anlayabilir ve durumu daha iyi hayal edebilir, böylece daha fazla odaklanabilirler (Derakhshan,& Faribi, 2015, s. 67).

Yabancı dil derslerinde emir cümleleri anlatılırken bir öğrenci tarafından diğer öğrencilerin hareket etmesini, ayağa kalkmasını sağlayan emirler verilebilir. "Ayağa kalk! Işığı kapat!" gibi. Öğrenciler pandomim tekniği ile kamera açısının el verdiği ölçüde

kelimeleri arkadaşlarına anlatabilirler. Örneğin pandomim tekniği hobiler konusunda kullanılabilir. Her öğrenci sırasıyla bir hobiyi jest ve mimiklerini kullanarak anlatır, diğer öğrenciler tahminde bulunur. İlk doğru tahminde bulunan öğrenci sırayı devralır. Almanca öğretiminde duygular ve "wenn" (-dığında/dğinde) veya "weil" (için) bağlacı bir arada kullanılarak pandomim tekniği ile oyun oynatılabilir. Bir öğrenci ilk olarak bir duyguyu mimikleriyle anlatılır. Örneğin; üzgün. Doğru tahmin edilen duygu tahtaya not alınır. 2. aşamada ise öğrenci bir olayı anlatır. Örneğin: yağmur yağmak. Doğru tahmin edilen olay da tahtaya not edilir ve sonrasında bu 2 olay "wenn" bağlacı ile bağlanarak "yağmur yağdığında üzülürüm veya yağmur yağdığı için üzgünüm" gibi bir cümle oluşturulur. Çevrim içi derslerde sürekli oturan öğrencileri hareket ettirmek konsantrasyonlarını daha iyi sağlamak açısından da avantajlı olacaktır.

Müziksel- Ritmik Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Rauscher, Shaw ve Ky (1997), müzik dinlemenin öğrencilerin uzamsal/zamansal zekâ gelişimine etkisine dikkat çekmektedir. Ayrıca, müziğin solunumu müzik ritimlerine adapte etme, kas enerjisi üzerindeki etkiler gibi fiziksel etkileri de bulunmaktadır ve belirli bir ruh halini tetikleme yeteneğiyle de psikolojik etkilere sahiptir (Benenzon, 1995). Genel olarak, yabancı dil sınıfında müzik zekasının geliştirilmesinin öğrencilerin odaklanmalarına ve iç benlikleriyle bağlantı kurmalarına yardımcı olma, yaratıcı süreçleri uyarma, "kuru gürültüyü" kesme yani sınıf içi veya dışındaki dikkat dağıtıcı sesleri ortadan kaldırma ve en önemlisi rahatlatıcı ancak motive edici ve üretken bir sınıf atmosferi oluşturma gibi faydaları olabilir (Arnold, & Fonseca, 2004, s. 126).

Serbest yazma yöntemi, formülasyonlara odaklanmadan ve ara vermeden sadece yazmaya odaklanma fikrine dayanır. Bunun yerine, düşüncelere serbestçe izin verilir ve akla gelen her şey kâğıda dökülür. Müzikle birleştirildiğinde serbest yazma, yaratıcı bir ders başlangıcı veya ders sırasında veya sonunda spontane bir yazma etkinliği olarak kullanılabilir. Bunun için en uygun olanları, sözsüz şarkılardır (örneğin film müziği veya dramatik, klasik müzik gibi) ve sınıfın aşına olmadığı bir dildeki müziklerdir, böylece düşünceler serbest bırakılır ve yazma süreci şarkı sözleri tarafından etkilenmez. Şarkı süresince öğrenciler, şarkı hakkında düşündüklerini şarkı ile ilgili çağrışımları, tetiklenen duyguları veya hikayeleri düşünmeden yazmalıdır (<https://deutsch-klett.de/lernen-mit-liedern-musik-im-deutschunterricht/>).

Bazı şarkılar derse entegre edilerek şarkı metinleri üzerinden öğrenciler ile çalışmalar yapılabilir. Örneğin şarkı sözleri metin haline getirilir ve bazı kısımlar boşluk doldurma etkinliği için silinerek öğrencilere yollanır. Derste şarkı dinlenirken öğrenciler boşlukları doldurmaya çalışabilirler. Örneğin Almanca derslerinde "haben" sahip olmak fiilinin "du" (sen) formunda çekimini öğretmek için Rammstein müzik grubunun "du hast" şarkısı dinletilerek öğrencilere fiil çekimi öğretilir. "weil" konusu için Cristina Stürmer'in "ich lebe" şarkısı seçilebilir. Burada önemli olan hedef konunun şarkı içerisinde çok geçmesi ve anlaşılır olmasıdır. Bu tarz etkinlikler için aşağıdaki sitelerden faydalanılabilir.

1. https://www.goethe.de/prj/dlp/de/unterrichtsmaterial/reihe/musik/liegt_in_der_luft : Bu sitede her seviyeye uygun Almanca şarkılar için egzersizler bulunmaktadır. Bu egzersizlerin içinde şunlar bulunuyor:

- 1- etkinliğin hangi seviyelerdeki öğrenciler için uygulanabileceği,
- 2- şarkı ve sanatçı hakkında bilgiler,
- 3- bu şarkı ile öğrencilere hangi konuların öğretilebileceği,
- 4- konuşma etkinliği için; şarkıcı ile kıyaslanabilecek ünlü başka bir örnek,
- 5- şarkı sözleri ve boşluk doldurma,
- 6- şarkı klipi ile alakalı sorular (örn: sanatçı şarkıyı nerede söylüyor? hangi turistik yerleri görüyorsunuz?)
- 7- Klip ile alakalı doğru/ yanlış soruları,
- 8- Rol kartları ve kelime kartları,

2. <https://deutschmusikblog.de/> : Bu sitede her seviyeye uygun Almanca şarkılar bulunmaktadır ve şarkıların altında öğrencinin hangi becerisinin gelişeceğini, şarkının hangi dil seviyesine uygun olduğu yazmaktadır. Şarkılar sadece dinleme becerisine yönelik değil; aynı zamanda okuma, yazma, konuşma gibi becerilere de yer vermektedir. Ülke bilgisi, telaffuz gibi alanlara yönelik şarkılar bulmak da mümkündür.

3. <https://www.goethe.de/prj/stg/de/mat/mmu.html>: Bu sitede bazı Podcastlerin transkriptleri ve bazı şarkıların sözleri ile birlikte çalışma kağıtları bulunmaktadır. Her seviyeye uygun şarkı ve çalışma kâğıdı bulunmaktadır. Şarkı klipini izlemeden önce, izlerken ve izledikten sonra yapılacak olan aktiviteler bulunmaktadır. Aktiviteler ülke bilgisi, gruplar halinde konuşma, bireysel konuşma, okuma, yazma ve izleme üzerinedir.

4. <https://sprachkulturkommunikation.com/deutsch-unterrichten/lieder-und-musikvideos-im-daf-unterricht/> : Bu sitede dil bilgisi konuları ile entegre edilebilecek müzik videoları ve şarkılar bulunmaktadır.

5. Goethe Enstitüsü'nün "Lirica- Deutsch Lernen mit Musik" mobil uygulaması üzerinden öğretmenler bir sınıf oluşturup öğrencileri bu sınıfa ekleyebilirler. Öğretmen buradaki belirli öğrenme hedeflerine dayalı bazı şarkıları öğrencilere ödev olarak atar. Öğrenciler seviyelerine uygun bu şarkıları dinlerken yeni kelimeler öğrenebilecekleri, dil bilgisi konularını pekiştirebilecekleri etkinlikler yaparlar ve etkinlik sonuçları, ilerleme durumu öğretmen tarafından görülüp, incelenebilir.

Görsel- Uzamsal Zekânın Çevrimiçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Dil anlama üzerine yapılan araştırmalar, imgelerin önemine çok net bir şekilde işaret etmiştir. Örneğin, ana dilde okuma anlamasıyla ilgili yapılan çalışmalarda metnin somutluğunun (imgeleri canlandırma yeteneği) metin bağlamının aşinalığından (Sadoski, Goetz ve Avila, 1995) daha iyi bir anlama öngörücüsü olduğu ve okumaya duyulan ilginin imgelerle ilişkili olduğu bulunmuştur (Long, Winograd ve Bridge, 1989).Hedef dildeki imgelerle kelimeler arasındaki bağlantı ne kadar güçlü olursa, o kadar iyidir (Arnold, & Fonseca, 2004, s. 126).

Yabancı dil derslerinde öğrencilere resimli sözlükler tavsiye edilebilir. Bir kelime sorulduğu zaman öğrenciye kelimeyi direkt ana dilde vermek yerine çizerek tahmin etmesi sağlanabilir ya da sorulduğu kelimenin resmi gösterilebilir. Örneğin "lokal edatlar" konusu anlatılırken bir kutunun içindeki, üstündeki, yanındaki, altındaki vb. kedi resmi gösterilebilir. Derslerde videolar kullanılabilir.

Doğacı Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Çevrede daha az kirlenme konusunda beyin fırtınası yapma, kâğıdın geri dönüşüm sürecini açıklama veya bitkisel ve hayvansal dünyanın doğrudan gözlem ve sınıflandırma görevleri gibi etkinlikler, doğa zekâsı ile ilgilidir. Doğa ile ilgili semantik haritalar, öğrencilerin kelime bilgisini geliştirmek için oluşturulabilir. Doğal dünya ile duyarlılık geliştiren görevler entegre edilebilir; örneğin, öğrenciler tanıdık oldukları veya hayal ettikleri bir doğa sahnesini açıklayabilirler (Arnold, & Fonseca, 2004, s. 130). Almanca konuşulan Almanya, İsviçre ve Avusturya'da çevreye ve doğaya verilen önem Almanca derslerinde anlatılabilir. Ders kitaplarında geri dönüşüm, çevre kirliliği, doğa gibi temalar bulunmaktadır. Bunlarla alakalı konuşurken bu ülkelerdeki istatistiksel verilerden bahsedilebilir ama yine de çevrim içi derslerde geniş çapta geliştirilebilir bir zekâ kuramı değildir.

Kişilerarası- Sosyal Zekânın Çevrim İçi Yabancı Dil Derslerindeki Yeri

Dil öğrenme, temel hedefi iletişim yeterliliğinin geliştirilmesi olan sosyal bir süreçtir (Hymes 1971; Canale ve Swain, 1980). İnsanlar arası zekâ, diğer insanlarla uyum sağlama, onların bakış açılarını ve görüşlerini anlama yeteneği ile ilgilidir, aynı zamanda kişisel hedeflere ulaşmak için diğerleri ikna etme becerisini içerir. İş birlikçi öğrenme ile uyumlu bir kuramdır. Çevrim içi derslerde grup çalışmalarına, takım arkadaşlarına ikna etme kabiliyetinin sergilenmesine olanak sağlar. Ülke bilgisi ile alakalı gruplar halinde sunum hazırlama, partnerler ile bir diyalog hazırlama, iki farklı metni okuyarak takım arkadaşına metin ve bilgi aktarımı yapma gibi görevler verilebilir. Öğrencilerin bir konu hakkında sözlü tartışmalarını ve aktif dinleme yapabilecekleri güncel konular seçilerek derste öğrencilere sunulabilir. Bu sayede öğrencinin sosyalleşmesine, diğer arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamasına ve empati kurmasına olanak sağlar.

İçsel- Öze dönük Zekânın Çevrim İçi Derslerdeki Yeri

İçsel- öze dönük zekâ bize kendi içsel yönlerimizi anlama ve öz-denetim uygulama kapasitesini verir. Bu, meta-bilişsel bilgi ve dil öğrenimi ile ilgili çalışmalarla ilişkilendirilebilir, burada meta-biliş, kendisi hakkında, dil hakkında ve belirli türde görevler için kullanılacak prosedürler veya stratejiler hakkındaki bilgiyi ifade eder (Wenden, 1987). Kişisel performansı optimize etmek için kişisel yetenekleri ve sınırlamaları bilmek, dil öğrenimine uygulanan öğrenme tarzları araştırmasının önemli bir kilometre taşıdır (Christison, 1999; Reid, 1995) ve öğrenme tarzı değerlendirmesi, dil öğrencileri için "tercih ettikleri öğrenme tarzlarını belirlemek ve çeşitli öğrenme stratejilerini inceleyerek ve uygulayarak bu tarzları geliştirmek" için kullanışlı bir araçtır (Reid, 1995: IX).

Öğrencilere kendileri hakkında sorular sorulabilir. Örneğin hangi aktiviteyi sevdiği ve daha önemlisi neden bu aktiviteyi sevdiği, hangi rengi neden sevdiği gibi neden arayan ve öğrenciyi düşündüren sorular sorularak konuşma etkinliği yapılabilir. Hangi rengin onun duygularını yansıttığı hakkında yazma etkinliği yapılabilir. Siyah, mavi, beyaz gibi renklerin ona neler çağrıştırdığıyla alakalı kelimeler toplanması istenebilir. Almanca slow ve hareketli şarkılar dinletilerek hangi duyguları hissettiği sorulabilir. Almanya'nın EDEKA isimli marketinin hassas konular üzerinde yaptığı toplumsal mesajlar veren ve aynı zamanda duygusal olan, içe dönmeyi sağlayan reklamları izletilerek öğrencinin bu durum ile alakalı yorumlarını yazması ya da sözlü olarak anlatması istenebilir.

Örnek bir EDEKA reklamı: <https://www.youtube.com/watch?v=V6-0kYhqRo>

Beyin Temelli Öğrenme

Nörobilim, nöro dilbilim ve bilişsel psikoloji ile bağlantılı olan beyin temelli öğrenme, insan beyninin yapısı ve işlevleri üzerine kuruludur. Geleneksel eğitim yaklaşımları, beynin doğal öğrenme sürecini göz ardı ettiği için öğrencileri ezberlemeye zorlar. Bireyler, beyin temelli öğrenme stratejilerini kullanarak tüm öğrenme düzeylerinde anlamlı öğrenirler ve bilgilerini yapılandırır (Demirel, Erdem, Filiz, Köksal, & Şendoğdu, 2002, s. 125).

Sousa (2001)'ye göre, beyin temelli öğrenme kuramının, beynin öğrenme sürecine nasıl dahil edilebilir ve aktive edilebilir olduğunu anlatmaya çalışmaktadır. Sonuç olarak, dil sınıfları ve beyin temelli öğrenme okulları, geleneksel sınıflardan farklı olarak, insan beynine dair bilinenleri geleneksel eğitim uygulamaları ile birleştirerek en iyi öğrenme sonuçlarını elde etmek için yeni ve farklı yöntem ve teknikler sunmaktadır (Jensen 1997). Beyin temelli öğrenmenin 12 ilkesi aşağıdadır (Caine ve Caine 1991, s. 79-87; Politano ve Paquin 2000, s. 25; Reardon 1999, s. 13-15):

- 1- Beyin paralel bir işlemcidir.
- 2- Öğrenme fizyolojik bir olaydır.

- 3- Anlam arayışı doğuştandır.
- 4- Anlam arayışı örüntüleme ile oluşur.
- 5- Örüntüleme duygular önemlidir.
- 6- Beyin parçaları ve bütünleri aynı anda algılar.
- 7- Öğrenme hem çevresel (peripheral) hem de odaklanmış dikkati gerektirir.
- 8-Öğrenme bilinçli ve bilinçsiz süreçleri içerir.
- 9- En az iki farklı türde belleğimiz vardır.
- 10- Öğrenme gelişimseldir.
- 11- Karmaşık öğrenme zorlama ile zenginleşir, tehdit ile engellenir.
- 12- Her beyin kendine özgü düzenlenmiştir

Beyin Temelli Öğrenme Çevrim İçi Yabancı Dil Eğitimlerinde Kullanılabilirliği

Yabancı dil yazma derslerinde beyin temelli öğrenim kuramının en önemli özelliği, öğretmenlerin yazma öncesi aşamada öğrencilerin yeni fikirler geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde daha önce öğrendikleri bilgileri kullanabilmelerini sağlamasıdır. Sonuç olarak, öğrencilerin beyinleri hareket ettirildiğinde, yeni nöral bağlantılar oluşturma yeteneğine sahip olacaklardır. Beyin temelli öğrenme teorisi, öğrencilerin yazma öncesi aşamada "beyin fırtınası", "kümelendirme" ve "serbest yazma" gibi yöntemlerle yeni fikirler üretmelerine ve konuları genişletmelerine izin verir (Jensen, 1997). Dil sınıflarında yazma öncesinde öğrencilere konu hakkında bilgi verilmesi, tartışma, müzik kullanımı, kişisel örnekler, hikayeler, deyimler, rol yapma, oyunlar ve simülasyon aracılığıyla öğrencileri farkında olmadan üzerinde yazacakları konuları düşünmeye teşvik edebileceğini belirtilmektedir (Jensen (2000). Jensen (2000), grafik örgütleyicilerin, öğrencilerin yabancı dil yazma sınıflarında daha iyi hatırlamalarını sağlayan ve konuyla ilgili yeni bağlantılar sağladığını belirtiyor. Bu bağlamda kavram haritaları metodu ile beyin temelli öğrenme metodu birbiriyle örtüşmektedir ve bu iki metot yabancı dil öğretiminde birleştirilebilir. Müzik, dil sınıflarında beyin temelli öğrenme kuramında önemli bir araçtır. Sousa (2001) sınıfta müzik çalmanın öğrencilerin beyinlerini harekete geçirdiğini ve daha üretken olduklarını söylüyor. Bu bağlamda beyin temelli öğrenme metodu çok zekâ kuramlarından müziksel-ritmik zekâ kuramı ile de örtüşmektedir. Renklerin öğrenme ortamına dahil edilmesi, beyin temelli öğrenme kuramında yazma becerisini öğretmek ve fiziksel çevreyi öğrenciler için daha zengin hale getirmenin diğer bir yoludur.

Jensen (2000), öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği halde eğitimde bu unsurun göz ardı edildiğini belirtmektedir. Renklerin insanlar üzerinde kişiliklerine bağlı olarak farklı şekillerde etkisi olduğu bilinmektedir. Jensen'e (2000) göre, yabancı dil öğretmenleri

renkli kâğıtlar, renkli posterler, resimler ve fotoğraflar kullanılmalıdır. Beyin temelli öğrenme kuramı, sınıflarda renklerin kullanılmasının önemli olduğunu savunur çünkü renkler öğrencilerin yazma konusunda olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olabilir. Walker (1991), bu durumda bej, sarı ve açık portakal rengi gibi renklerin öğrencilerin beyinlerini uyararak olumlu duygular geliştirdiğini söylüyor. Jensen'e (2000) göre, hatırladığımız şeyin önce rengini, sonra kendisini hatırlarız. Bu bağlamda beyin temelli öğrenme çoklu zekâ kuramlarından görsel zekâ kuramı ile örtüşmektedir. Sonuç olarak çoklu zekâ kuramı, beyin temelli öğrenme, kavram haritaları metodu yabancı dil öğretiminde bir arada kullanılabilir.

Özellikle öğrenciler serbest metin üretimine veya metin anlamaya çağrıldığında, "Gramatigi anlıyorum ama kelimeleri bilmiyorum" şeklindeki ifadeyi sıkça duyabiliriz. Bu ifade, aslında, dilbilgisel olarak yanlış cümle yapılarının iletişimi veya anlaşmayı yabancı dil kelime dağarcığında engellediği anlamına gelir. Freudenstein'e göre: "Aslında, dilbilgisi, iletişim için kelime bilgisinden çok daha az önemli olduğu konusunda artık yaygın bir anlayış olmalı. Dilbilgisi belirsizliği veya bilgisizliği yüzünden çöken tek bir konuşma durumu tanımıyorum, ancak birçok durumda, iletişim bilinmeyen kelimeler nedeniyle gerçekleşmedi." (Freudenstein, 1992, s. 544f.; Hong/Min'e (2005, s. 59) atıfta bulunularak söylenmiştir). Bu çerçevede, kelime dağarcığının didaktize edilmesinin, bir yabancı dil öğretiminin temel amacı ve başlıca görevi olması gerektiği ortaya çıkıyor. Bu nedenle, beynin işleyişiyle uyumlu olup olamayacağını sormak oldukça doğaldır. Eğer beynin doğal işleyişine uygunsuzsa, bu sorunun cevabı evettir. Yani, bu tür öğrenme ve öğretim yöntemleri veya yaklaşımlar, beynin doğal çalışma şekline uygunsuzsa beyin temelli olarak kabul edilir.

Örneğin, bir Türk Almanca öğrencisi için "Er bürstet sich die Zähne" ifadesi yerine "Er putzt sich die Zähne" ifadesinin kullanılması nedeni pek anlaşılır değildir. Çünkü "dişler" kelimesi Türkçe'de "Zähne"ye ve "firçalamak" kelimesi de Türkçe'de "bürsten"e karşılık gelir. Açıkça öğrenci, bireysel olarak öğrendiği kelimeleri bellekten çağırıp bu kelimeleri ezberlenmiş dilbilgisi kurallarıyla birleştirmeye çalışır. Başka bir deyişle, kelimeleri izole bir şekilde öğrendiği için bu kelimelerin partnerlik ilişkilerini sadece tahmin edebilir, bu da interferans/aktarım hatalarına neden olur ve aynı zamanda yanlış anlamalara veya anlama engellerine yol açar. Bu nedenle, Türk Almanca öğrencisi bu kelimeleri uygun bağlantılarla beyin temelli bir şekilde öğrenmiş olsaydı, böyle bir interferans/aktarım hatası yapmamış olurdu. Dil kullanımımızı daha yakından incelediğimizde, cümlelerimizi genellikle semantik olarak bağlantılı kelimelerle oluşturduğumuzu, bu nedenle günlük yaşamın çoğu durumunda zaten erken çocukluk döneminden itibaren birlikte öğrenilen ve zihinsel sözlükte depolanan bu tür kelime kombinasyonları ile başa çıkabildiğimizi fark ederiz.

Derste öğretmen, öğrencilere ana dillerinde konuyla ilgili bir tetikleyici kelime verir veya bir öğrenciye söyler. Bu, örneğin bir fiil olabilir ve öğrencilerden aklına gelen uygun isimleri belirtmeleri istenir. Pratikte, kelime dağarcığı oluşturulur. Kombinasyonlar duygusal dünyalarına, yaşamlarına ve günlük yaşamlarına dayalı olarak anlamlı cümleler içinde ana dilleriyle sorgulanır. Sonrasında aynı süreç hedeflenen yabancı dilde

tekrarlanır. Bu şekilde öğrenciler, her iki dilde de farklı ve benzer anlamlar ile kelime türlerinin farklı kullanımlarına duyarlı hale gelir ve aynı zamanda başlangıç kelimesiyle ilişkilendirilebilen kombinasyonlu isimleri yeni girişler olarak bağlayabilirler. Bu beyin temelli öğrenmeye bir örnektir.

Sonuç olarak çoklu zekâ kuramı, beyin temelli öğrenme, kavram haritaları metodu yabancı dil öğretiminde bir arada kullanılabilir (Serindağ, 2017, s. 131,135,136).

SONUÇ

Bu çalışma, çevrim içi Almanca derslerinde Aktif Öğrenme Modeli, İşbirlikçi Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi, Çoklu Zekâ Kuramı ve Beyin Temelli Öğrenme gibi pedagojik yaklaşımların kullanılabilirliğini ve etkilerini incelemiştir. Yapılan araştırma, bu pedagojik yöntemlerin çevrim içi dil eğitiminde önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir.

Aktif öğrenme modeli, öğrencilerin çevrim içi ortamlarda derslere daha fazla katılımını teşvik edebilir ve dil becerilerini güçlendirebilir. İşbirlikçi öğrenme, öğrencilerin birbirleriyle etkileşim halinde olmasını sağlayarak dil becerilerinin pratiğini artırabilir. Proje tabanlı öğrenme, öğrencilere gerçek dünya bağlamlarında dil kullanımı fırsatı sunarak dil öğrenme sürecini daha anlamlı hale getirebilir.

Çoklu zekâ kuramı ve beyin temelli öğrenme yaklaşımları ise öğrencilerin farklı öğrenme stillerini ve zekâ türlerini dikkate alarak çeşitlendirilmiş öğrenme deneyimleri sunabilir. Bu da dil öğrenme sürecinin daha etkili ve kapsamlı olmasına olanak sağlayabilir.

Sonuç olarak, çevrim içi Almanca derslerinde bu pedagojik yaklaşımların kullanılabilirliği, dil öğrenme deneyimini zenginleştirebilir ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu nedenle, dil eğitimcilerinin bu yöntemleri aktif bir şekilde kullanmaları ve dil öğrenme ortamlarını çeşitlendirmeleri önemlidir.

KAYNAKÇA

- Aydın, A. (2009). Eğitimde çoklu zekâ yansımaları ve görsel sanatlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 52-62.
- Aydın, T. (2014). Dil öğretimi ve oyun-çoklu zekâ teorisi ışığında. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 14(1), 71-83.
- Arnold, J., & Fonseca, M. C. (2004). Multiple intelligence theory and foreign language learning: A brain-based perspective. *International Journal of English Studies*, 4(1), 119-136.
- Bayram, Ö. Z. E. R., & Korkmaz, C. (2016). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *EKEV Akademi Dergisi*, (67), 59-84.

- Ayaz Can, H., & Semerci, N. (2010). Altı Şapkalı Düşünme Tekniğinin İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi. *EĞİTİM VE BİLİM*, 32(145), 39-52.
- Çuhadar, C. H. (2017). Müziksel zekâ. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(3), 1-12.
- Derakhshan, A., & Faribi, M. (2015). Multiple intelligences: Language learning and teaching. *International Journal of English Linguistics*, 5(4), 63.
- Demirel, Ö., Erdem, E., Filiz, K. O. Ç., Köksal, N., & Şendoğdu, M. (2002). Beyin temelli öğrenmenin yabancı dil öğretiminde yeri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(15), 123-136.
- Erdem, M. (2002). Proje tabanlı öğrenme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22).
- Graf, K. D., & Yokochi, K. (2001). Students teach students: A German-Japanese school education project based on a real time audio-visual distance learning environment. In *Information and Communication Technologies in Education: The School of the Future. IFIP TC3/WG3. 1 International Conference on The Bookmark of the School of the Future April 9–14, 2000, Viña del Mar, Chile* (pp. 149-158). Springer US.
- Kroker, B. (2019). Active Learning – Fehler sind zum Lernen da. In Betzold, Gemeinsam für Bildung. Alındığı link: <https://www.betzold.de/blog/aktives-lernen/>, Alıntılama: 15.11.2023.
- Kupczynski, L., Mundy, M. A., Goswami, J., & Meling, V. (2012). Cooperative learning in distance learning: A mixed methods study. *International Journal of Instruction*, 5(2).
- Kuş, A., & Bakır, N. (2013). Yabancı dil öğretiminde beyin temelli tekniklerle yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 8(10), 395-403.
- Moss, D., & Van Duzer, C. (1998). Project-Based Learning for Adult English Language Learners. ERIC Digest.
- Nilay, T. A. L. U. (1999). *Çoklu zekâ kuramı ve eğitime yansımaları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(15).
- Pateşan, M., Balagiu, A., & Zechia, D. (2016). The benefits of cooperative learning. In *International conference knowledge-based organization* (Vol. 22, No. 2, pp. 478-483).
- SERINDAĞ, E. (2017). Wortschatzlernen im Fremdsprachenunterricht: Ein Vorschlag anhand von gehirngerechtem Lernen. *SCHRIFTEN ZUR SPRACHE UND LITERATUR*, 130.
- Sönmez, V. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Anı Yayıncılık.

- Tanık, N., & Saraçoğlu, S. (2011). Fen ve teknoloji dersi yazılı sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *TUBAV Bilim Dergisi*, 4(4), 235-246.
- Soumia, B. A. R. B. A. R. A. (2016). Lerneraktiver DaF-Unterricht: Prinzipien und Beispiele aus der Praxis. *Zeitschrift für Angewandte Linguistik ISSN*, 2588(1566), 157-168.
- Süral, S. (2015). Öğretmen adaylarının aktif öğrenmeye yönelik algılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(03), 31-49.
- Zhang, Y. (2010). Cooperative language learning and foreign language learning and teaching. *Journal of Language Teaching and Research*, 1(1), 81-83.